

1
Η Ιερά, Αρχιεπισκοπική και Σταυροπηγική Μονή του Αποστόλου Βαρνάβα στη Σαλαμίνα.

Το Μέγα Κλέος της Κύπρου

Απόστολος Βαρνάβας, πρότυπο φιλανθρωπίας και ιεραποστολής¹

● **Δρ. Φωτεινή Νταντάλια - Δράκου**

Διδάκτωρ Κλασικής Αρχαιολογίας και

Υποψήφια Υφηγήτρια Αρχαίας Ιστορίας του

Martin - Luther - Universität Halle - Wittenberg, Deutschland

Η πρώτη μουσική εκδήλωση του Φιλανθρωπικού και Ιεραποστολικού Ομίλου “Απόστολος Βαρνάβας”, Πρόεδρος του οποίου είναι ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής κ. Ησαΐας, έγινε στις 21 Ιουνίου υπό την αιγίδα του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ. κ. Νικηφόρου στους κήπους του Μετοχίου της Ιεράς Μονής Κύκκου, οι οποίοι φιλοξένησαν εκπροσώπους του πολιτικού και εκκλησιαστικού χώρου καθώς και πλήθος κόσμου που είχε την ευκαιρία, πριν την έναρξη της εκδήλωσης, να επισκεφθεί τους χώρους των περιπτέρων και φωτογράφησε

των ηθοποιών της τηλεοπτικής σειράς “Μίλα μου”, καθώς και να αναγνώσει το Ενθύμιο Μουσικής Εκδηλώσεως με κείμενα του Δρ. Χαράλαμπου Μπούσια που δόθηκε. Η εξέδρα, κάτω από το βλέμμα του Σωτήρα Χριστού που προβάλλονταν επιβλητικά πάνω στη χρυσή επιφάνεια ενός εξαιρετικού ψηφιδωτού, ήταν ειδικά διαμορφωμένη για να ανταποκριθεί στις οπτικοακουστικές απαιτήσεις της εκδήλωσης, την οποία σκηνοθέτησε και παρουσίασε ο Γιώργος Τσιάκκας.

Στο πλαίσιο της πρώτης ομιλίας ο Καθηγούμενος της Ιεράς, Αρχιεπισκοπικής και Σταυροπηγικής Μονής του Αποστόλου Βαρ-

νάβα και Αντιπρόεδρος του Ομίλου Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ (Εικ. 2), αφού καλωσόρισε την εορταστική συγκέντρωση του Ομίλου και διβίβασε τις ευχαριστίες του προς τον σεβαστό Πανιερώτατο Κύκκου και Τηλλυρίας, στους καλλιτέχνες και στους εθελοντές, απευθύνθηκε στους σεβαστούς πατέρες και στους πιστούς. Στο πρώτο μέρος της ομιλίας του έθεσε στο επίκεντρο της παρατήρησής του τους ανθρώπους, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από μια ανισότητα, καθώς δεν διακρίνονται όλοι οι άνθρωποι από την ίδια ευφυΐα, τον ίδιο δυναμισμό και δραστηριότητα. Άλλοι είναι ευημερούντες, άλλοι φτωχοί, άλλοι υγιείς, άλλοι άρρωστοι και πονε-

¹ Τις θερμές ευχαριστίες μου επιθυμώ να εκφράσω στον Καθηγούμενο της Ιεράς Μονής του Αποστόλου Βαρνάβα Αρχιμανδρίτη Γαβριήλ που ενέπνευσε τη συγγραφή αυτού του κειμένου. Ευχαριστώ επίσης τον κ. Χάρη Γιωργάκη για την ευγενική διάθεση των φωτογραφιών της εκδήλωσης του Φιλανθρωπικού και Ιεραποστολικού Ομίλου “Απόστολος Βαρνάβας”.

μένοι, από άλλους λείπει η χαρά και η ειρήνη. Εδώ καθόρισε ο ομιλητής τη συμβολή της αγάπης, της συμπάθειας, της συνεισφοράς των ευημερούντων και εχόντων προς τους μη έχοντας και εδώ ακριβώς υπογράμμισε την εφαρμογή της εντολής για αναπλήρωση, στο μέτρο του δυνατού, της ανάγκης του συνανθρώπου με την αγάπη, όπως υπαγορεύει η ευαγγελική διδασκαλία στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο², ενώ ανέφερε επίσης, ότι στο πρόσωπο του φτωχού και στερημένου θέτει τον ίδιο τον εαυτό του ο Κύριος και Θεός μας. Στο δεύτερο μέρος της ομιλίας του ανέλυσε τους στόχους του Φιλανθρωπικού και Ιεραποστολικού Ομίλου “Απόστολος Βαρνάβας”, οι οποίοι συνοψίζονται στη στήριξη των ψυχών των συνανθρώπων στον πόνο και στη στέρηση με αγάπη, προσφορά και συμπαράσταση. Με αυτή τη σκέψη έγινε το ξεκίνημα και με αυτό το όραμα δόθηκε το μήνυμα με σκοπό την παροχή βοήθειας στους δεινοπαθύντες συνανθρώπους που βιώνουν στέρηση και αδιέξοδα στην ζωή τους. Στο πλαίσιο της θεολογικής προσέγγισης και ανάλυσης της κινητήριας δύναμης όλων, της αγάπης, συχνές ήταν οι αναφορές του ομιλητή στον Περί αγάπης λόγο του Ιερού Χρυσόστομου και στις προτροπές της χριστιανικής και ευαγγελικής διδασκαλίας για προσφορά από το πλεόνασμα των αγαθών μας στη στέρηση και στην ανάγκη του αδερφού μας, καθώς η ελεημοσύνη είναι νομοθετημένη από τον Θεό. Η αρετή της αγάπης που είναι δημιουργός κάθε καλού, αποτρέπει τον άνθρωπο από την αδικία, την κλοπή, την ατιμία

2

Αριστερά: Ο Καθηγούμενος της Ιεράς, Αρχιεπισκοπικής και Σταυροπηγιακής Μονής του Αποστόλου Βαρνάβα Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ. Πάνω: Ο Μέγας Υμνογράφος της Αλεξανδρινής Εκκλησίας.

και την πικρία. Εκτός από τη θεομοθέτηση της στήριξης και της βοήθειας αναξιοπαθούντων μέσω των φιλανθρωπικών ταμείων, η Εκκλησία και οι Μητροπόλεις ιδρύουν Ορφανοτροφεία και Γηροκομεία προς τους έχοντας ανάγκη βοήθειας. Στη συνέχεια ο ομιλητής ανέλυσε την έννοια της πρόνοιας μέσα στην ορθόδοξη παράδοση, που αποτελεί έκφραση της αγάπης, ενώ καθόρισε και το πλαίσιο που γεννήθηκε η σκέψη της ίδρυσης του Φιλανθρωπικού και Ιεραποστολικού Ομίλου. Εκτός από την ηθική και υλική στήριξη και την οργάνωση ομάδων προσέγγισης για τους δεινοπαθύντες με στόχο την πνευματική τους στήριξη, ο Όμιλος θέτει με ενδιαφέρον ως επόμενο στόχο τη συμπαράσταση στις εξωτερικές Ιεραποστολές, με σκοπό τη διάδοση της Χριστιανικής πίστεως στις χώρες της Αφρικής και Ασίας, σε λαούς φτωχούς και με ποικίλες ανάγκες. Η υπόδειξη για την εκπλήρωση των στόχων πηγάζει από τη μορφή του Αποστόλου Βαρνάβα, η επωνυμία του οποίου δόθηκε στον Όμιλο. Ο Απόστολος Βαρνάβας, όπως αναφέρουν οι

Πράξεις των Αποστόλων³, πρώτος δίνει το παράδειγμα της προσφοράς προς τον συνάνθρωπο και αποτελεί πρότυπο αγάπης και ελεημοσύνης στην πράξη και στη διδασκαλία. Στο τρίτο μέρος της ομιλίας του ευχαρίστησε τους πάντες που με την εργασία τους επιδιώκουν την επίτευξη των στόχων του Ομίλου, τον Μέγα Υμνογράφο της Αλεξανδρινής Εκκλησίας κ. Χαράλαμπο Μπούσια που ως επίτιμο και ενεργό μέλος του Ομίλου συμμετείχε στην εκδήλωση, τα ενεργά και αρωγά μέλη, τους χορηγούς και τους καλλιτέχνες. Με αυτά τα λόγια ο Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ έδωσε τα μηνύματα μιας ευγενούς και θεαρέστου πορείας αγάπης και φιλανθρωπίας προς τον συνάνθρωπο, ενώ καθόρισε και το πλαίσιο δράσης του Ομίλου, ο οποίος φέρει τη σφραγίδα και την πνευματική του καθοδήγηση. Όπως τονίζει και ο ίδιος, δυο τομείς προσφοράς προς τον πλησίον αποτελούσαν ανέκαθεν την πυξίδα του βίου του, η ιεραποστολή και η φιλανθρωπία⁴.

Στη συνέχεια ακολούθησε η ομιλία του Μέγα Υμνογράφου της

² Κατά Ματθαίον (Κεφ. ΚΕ' 35-40), Η Καινή Διαθήκη, Αθήνα 2003, σελ. 68: “Επεινάσα γαρ, και εδώκατέ μοι φαγείν, εδίγησα, και εποτίσατέ με, ζένος ήμην, και συνηγάγετε με, γυμνός, και περιβάλατέ με, ησθένησα, και επισκέψασθέ με, εν φυλακή ήμην, και ήλθετε προς με. Τότε αποκριθήσονται αυτοί οι δίκαιοι λέγοντες. Κύριε, πότε σε είδομεν πεινώντα και εθρέγαμεν, ή διγμόντα και εποτίσαμεν; Πότε δε σε είδομεν ζένον και συνηγάγομεν, ή γυμνόν και περιβάλομεν; Πότε δε σε είδομεν ασθενή ή εν φυλακή, και ήλθομεν προς σε; Και ανταποκριθείς ο βασιλεύς ερεί αυτοίς. Αμήν λέγω υμίν, εφ' έσον επιή-

σατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εκποιήσατε”.

³ Πράξεις Αποστόλων (Κεφ. Α' 37), Η Καινή Διαθήκη, Αθήνα 2003, σελ. 276: “υπάρχοντος αυτό αγρού, πωλήσας ήνεγκε το χρήμα και έθηκε παρά τους πόδας των αποστόλων”.

⁴ Μπούσιας, Χ.: Ιεραποστολή και Φιλανθρωπία κατά τον Ιερό Χρυσόστομο. Έκδοσις Φιλανθρωπικού και Ιεραποστολικού Ομίλου “Απόστολος Βαρνάβας”, Αθήνα 2008, σελ. 5.

Η Πολιτιστική χορωδία Γένεσις.

Αλεξανδρινής Εκκλησίας κ. Δρ. Χαράλαμπος Μπούσια (Εικ. 3), ο οποίος κυρίως ανέλυσε την έννοια της αγάπης, η οποία καθορίζει και την προσφορά μας απέναντι στον συνάνθρωπο, καθώς και την έννοια της ελευθερίας που μπορεί να εξασφαλίσει η γνώση της αλήθειας, όπως αναφέρεται και στο κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο⁵. Τόνισε, ότι οποιαδήποτε προσφορά μας είναι λίγη και όχι ικανή να συγκριθεί με αυτά που πρόσφερε ο Θεός στο πλαίσιο της φιλανθρωπίας του, ενώ με στόχο την ενθάρρυνση των πιστών και την παρακίνησή τους για προσφορά και έκφραση αγάπης, δεν παρέλειψε να υπογραμμίσει, ότι αυτή η προσφορά καταγράφεται στη Βασιλεία των ουρανών. Το νόημα και η δύναμη της φιλανθρωπίας κατά τον Ιερό Χρυσόστομο αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης του κ. Μπούσια σε ένα ιδιαίτερο κεφάλαιο της ομιλίας του στην πρώτη γενική συνέλευση του Ομίλου, η οποία συμπεριλήφθηκε στις

εκδόσεις του. Εκεί καθορίζονται ως εκδηλώσεις της φιλανθρωπίας η συναναστροφή με αμαρτωλούς, η συγκατάβαση στις αδυναμίες των άλλων, η συμπάθεια στους πίκτοντες και τους αρρώστους, η φροντίδα για τους αμαρτωλούς μετά την πτώση τους, το κλάμα για την αναισθησία και τη διαφθορά των παρεκτρεπομένων και η φροντίδα για τους άσημους, ενώ ωφέλειες από την φιλανθρωπία αποτελούν η εξάλειψη αμαρτιών και η εξομώωση με το Θεό, η κάθαρση της ψυχής, η αμοιβή από τον Θεό και η εξασφάλιση του εισιτηρίου για τη Βασιλεία των ουρανών. Αντίθετα η έλειψη φιλανθρωπίας επισύρει την οργή του Θεού⁶. Η ιεραποστολή επίσης αποτελεί θείο έργο, απόδειξη της αγάπης μας προς τον Θεό, καθήκον και ευθύνη μας που αφορά στη σωτηρία των άλλων, επειδή δεν σωζόμαστε, αν δεν φροντίζουμε για αυτήν. Πρέπει να υπάρχει επιμονή για το ιεραποστολικό έργο, καθώς ο Θεός ανταμείβει τους ιεραποστο-

λους⁷. Στη συνέχεια της ομιλίας του και με υπόβαθρο την πνευματική αυτή διεργασία, ο κ. Μπούσια αναφέρθηκε στην ονομασία του Ομίλου, βάση της οποίας αποτέλεσε ο Απόστολος Βαρνάβας που υπήρξε φιλόφρωνος, ιεραπόστολος και φρουρός της Εκκλησίας της Κύπρου. Σημαντική ήταν η προτροπή του ομιλητή στους ανθρώπους, οι οποίοι, όταν είναι κοντά στον Χριστό δεν θα στερηθούν τίποτα στη γη και η Χάρη του Θεού θα τους δώσει τη Βασιλεία των ουρανών. Οι σκέψεις αυτές, όπως επίσης και η έννοια της αγαθοεργίας, της φιλανθρωπίας και της ελεημοσύνης αποτελούν επίσης αντικείμενο του κειμένου του με τίτλο “Η Φιλοποτυχία”, το οποίο αποτελεί το Ενθύμιο της μουσικής εκδηλώσεως.

Μετά τα πολύ σημαντικά λόγια των ομιλητών ακολούθησε η προβολή μιας ταινίας με θέμα: “Το μέγα κλέος της Κύπρου” από τον Χάρη Γεωργάκη, η οποία παρουσίασε μια σύντομη περιγραφή του βίου του Αποστόλου Βαρνάβα. Η διάδοση του χριστιανισμού στην Κύπρο οφείλεται στην εγγύτητά της με τη Συροπαλαιστίνη, στη μετά τον λιθοβολισμό του Στεφάνου (33 μ.Χ.)⁸ φυγή των χριστιανών, στους οποίους περιλαμβάνονταν και πολλοί από την Κύπρο⁹ και κυρίως στην έλευση στο νησί των αποστόλων Παύλου, Βαρνάβα και του ανηψιού του, Μάρκου το 45 μ.Χ. Όπως αναφέρουν οι Πράξεις Αποστόλων, οι Κύπριοι ήταν από τους πρώτους που δέχτηκαν τον χριστιανισμό και τον δίδαξαν έξω από την Ιερουσαλήμ. Σε αυτούς συ-

⁵ Κατά Ιωάννην (Κεφ. Η' 32), Η Καινή Διαθήκη, Αθήνα 2003, σελ. 231: “γνώσθε την αλήθειαν, και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς”.

⁶ Για τον Στέφανο βλ. Bovon, Fr.: *The dossier on Stephen, the first martyr. Harvard Theological Review. Issued quarterly by the Faculty of Divinity in Harvard University (Cambridge, MA), Bd. 96 (2003), Heft 3, σελ. 279-315.*

⁷ Πράξεις Αποστόλων (Κεφ. ΙΑ' 19), Η Καινή Διαθήκη, Αθήνα 2003, σελ. 294.

⁸ Για τον απόστολο Παύλο βλ. Luibhéid, C.: *A scholarly reconstruction of St. Paul and his times. The historical evidence, Lewiston, N.Y. 2002 (Studies in classics 18) - Nippel, W.: Der Apostel Paulus. Ein Jude als römischer Bürger. In: Sinn (in) der Antike. Orientierungssysteme, Leitbilder und Wertkonzepte im Altertum, Hölkeskamp, K.-J., Rüsen, J., Stein-Hölkeskamp, E., Grütter (Hrsg.), Mainz am Rhein 2003, σελ. 357-374 - Shauf, S.: *Theology as history, history as theology. Paul in Ephesus in Acts 19, Atlanta, Emory Univ., Diss. 2004, Berlin 2005 (Beihefte zur Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde der älteren Kirche**

133) - Thomas, C.M.: *The Acts of Paul as a source for the life of Paul. In: Actes du Ier congrès international sur Antioche de Pisidie, Drew-Bear, T., Tashalan, M., Thomas, Chr. M. (Édd.), Université Lumière-Lyon 2, UMR 5649 du CNRS, Paris 2002, σελ. 85-92 (Collection Archéologie et histoire de l'antiquité. Université Lumière-Lyon 2. 5.) - Wolter, H.-J.: *Die Zeit des Apostel Paulus. Ein Reise - Lesebuch zur Geschichte der frühen Kirche, Regensburg 2002.**

⁹ Για τον απόστολο Βαρνάβα βλ. *Hagiographica Cypria: Sancti Barnabae Laudatio Auctore Alexandro Monacho et Sanctorum Bartholomaei et Barnabae Vita e Menologio Imperiali Deprompta, Van Deun P. (Hg.), CCSG 26, Turnhout 1993, σελ. 83-122 - Öhler, M.: Barnabas. Die historische Person und ihre Rezeption in der Apostelgeschichte. Tübingen 2003, XIV (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 156) - Περίοδοι και μαρτύριον του Αγ. Βαρνάβα του Αποστόλου, Acta Apostolorum Apocrypha², Lipsius, R. A., Bonnet, M. (Hrsg.) II, 2, Darmstadt 1959.*

γκαταλέγονται ο απόστολος Βαρνάβας και ο ανεψιός του απόστολος και ευαγγελιστής Ιωάννης - Μάρκος. Το 45 μ.Χ. οι απόστολοι Παύλος¹⁰, Βαρνάβας¹¹ και Μάρκος δίδαξαν τον χριστιανισμό και στην Κύπρο, ενώ στην Πάφο έγινε χριστιανός ο πρώτος επίσημος Ρωμαίος, ο ανθύπατος Σέργιος Παύλος. Το 50 μ.Χ. ο Βαρνάβας επέστρεψε στην Κύπρο με τον ανεψιό του Μάρκο και έχοντας ως έδρα του τη Σαλαμίνα παρακολουθούσε τη διάδοση του χριστιανισμού σε όλες σχεδόν τις πόλεις και τις κοινότητες της Κύπρου. Κατά τη διάρκεια της παραμονής των αποστόλων Παύλου, Βαρνάβα και Μάρκου στην Κύπρο χειροτονήθηκαν ο Λάζαρος, ο οποίος μετά τον διωγμό που κήρυξαν οι Ιουδαίοι κατά των χριστιανών ήρθε στην Κύπρο ως επίσκοπος Κιτίου και ο Ηρακλειδίδης ως επίσκοπος Ταμασού¹². Αυτοί και οι επίσκοποι¹³ Νεαπόλεως Τυχικός¹⁴, Κουρίου Φιλάγριος και Φιλωνίδης, Ταμασού Μνάσων και Ρόδων, Σόλων Αυξίβιος¹⁵ και Κυρηναίος Θεόδοτος¹⁶, καθώς και οι Τίμων, Αρίστον, Αριστοκλειανός, Επαφράς και Νικάνωρ συνέβαλαν στη διάδοση και εδραίωση του χριστιανισμού στην Κύπρο. Μερικοί από αυτούς, όπως και οι Αθανάσιος, Δημητριάδης, Δίδυμος, Διομήδης, Κόνων, Λούκιος, Νεμέσιος, Ποτάμιος και άλλοι πολλοί ομολόγησαν στον Χριστό κατά τη διάρκεια των διωγμών¹⁷. Η εδραίωση της χριστιανικής πίστης στην Κύπρο συνάντησε εμπόδια από τον ειδωλολατρικό πληθυσμό, όπως αποδεικνύει το μαρτυρικό τέλος του αποστόλου Βαρνάβα και άλλων μαρτύρων, οι οποίοι με τους παρόντες επισκόπους συνέβαλαν στην επικράτηση του χριστιανισμού στην

Ο Σταύρος Κωνσταντίνου και η Μάριαμ Βενιζέλου.

Κύπρο. Μετά την ιστορική ανασκόπηση του βίου του Αποστόλου Βαρνάβα ο φακός στράφηκε στην Ιερά Μονή του Αποστόλου Βαρνάβα στη Σαλαμίνα (Εικ. 1), ενώ τα μάτια των θεατών προς τον ουρανό για να μην φανεί η συγκίνηση που προκάλεσε η αναφορά στην πρώτη Θεία λειτουργία μετά την εισβολή που έγινε στην Μονή και στο θαύμα του παράλυτου κ. Μάριου Στυλιανού. Ήταν ίσως η στιγμή που τα λόγια αγάπης που ακούστηκαν από τα χείλη των ομιλητών και ο βίος του ιδρυτή της Εκκλησίας της Κύπρου που συμπλήρωσε με μια πλούσια εικονογραφία και μια περίτεχνη εικαστική απόδοση το ψηφιδωτό της θείας πρόνοιας, πλησίασαν τις ψυχές των ανθρώπων και μετέτρεψαν την πρώτη αυτή εκδήλωση σε κολυμβήθρα πνευματικής αφύπνισης. Στη φορτισμένη συγκινησιακά ατμόσφαιρα και το δέος ενός ταπεινού ανθρώπου μπροστά σε ένα θαύμα προστέθηκε και η ευχή του παρουσιαστή της εκδήλωσης να λειτουργήσει ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Αποστόλου Βαρνάβα Αρχιμανδρίτης Γαβριήλ σε

ελεύθερο χώρο.

Μετά από την εικόνα είχε σειρά ο ήχος που φρόντισε να απαλύνει την ατμόσφαιρα, να περιηγήσει μέσω των φωνών της Πολιτιστικής χορωδίας Γένεσις (Εικ. 4) τον νου σε κάποιες παλαιότερες εποχές, λίγο πιο ρομαντικές, λιγότερο βέβηλες. Στη συνέχεια η μικρή Μάριαμ Βενιζέλου (Εικ. 6) κατέπληξε με τις φωνητικές της ικανότητες και τη λάμψη που είχαν τα μάτια της, όταν απήγγελε μια προσευχή. Ο Σταύρος Κωνσταντίνου μετέτρεψε τη συγκίνηση σε χαρά και διασκέδαση, αποδίδοντας αγαπημένα τραγούδια και μελωδίες (Εικ. 5).

Αυτή η εκδήλωση (Εικ. 7) αποτελεί την πρώτη επίσημη έκφραση των απόψεων, των στόχων και των επιδιώξεων του Ομίλου που αποδίδονται συνοπτικά μέσα από τα λόγια του Καθηγούμενου της Ιεράς Μονής Αποστόλου Βαρνάβα Αρχιμανδρίτη Γαβριήλ: “Η πρόνοια και η φροντίδα για τους έχοντας ανάγκη μέσα στην Εκκλησία είναι καρπός μιας ευσεβούς ζωντανής πίστεως, είναι η ενεργός αγάπη”. ■

¹⁰ Halkin, F.: *Les actes apocryphes de Saint Héraclide de Chypre, disciple de l'apôtre Barnabé*, AnalBoll 82, 1964, σελ. 133-169.

¹¹ Για τους επισκόπους στην Κύπρο βλ. Nicéphorus Kallistos Xanthopoulos, *Kirchengeschichte PG 146.860-861 - Sozomenus, Kirchengeschichte 330.11-14. Επίσης βλ. Leontios Machairas: Recital Concerning the Sweet Land of Cyprus Entitled "Chronicle"*, Dawkins, R. M. (Hg. und übers.), New York 1980, vol. 1, 29, section 30 - *Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae: Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembris*, Delehaye, H. (Hg.), Brussels 1902.

¹² *Vita sancti Auxibii*, Noret, J. (Hg.). In: *Hagiographica Cypria: Sancti Barnabae Laudatio Auctore Alexandro Monacho et Sanctorum Bartholomaei et Barnabae Vita e Menologio Imperiali Deprompta*, Van

Deun P. (Hg.), CCSG 26, Turnhout 1993, σελ. 184 ff.

¹³ *Vita sancti Auxibii*, Noret, J. (Hg.). In: *Hagiographica Cypria: Sancti Barnabae Laudatio Auctore Alexandro Monacho et Sanctorum Bartholomaei et Barnabae Vita e Menologio Imperiali Deprompta*, Van Deun P. (Hg.), CCSG 26, Turnhout 1993, σελ. 177-202.

¹⁴ Για τον Άγιο Θεόδοτο βλ. *Μηνολόγιον Βασιλείου PG: 117.265*.

¹⁵ Grigoli, N. di: *Aristocle, prete, Demetriano, diacono, Atanasio, lettore, santi mastiri di Cipro. Bibliotheca Sanctorum, I, Istituto Giovanni XXIII, Nella Pontificia Università Lateranense, I, 1964, stil. 426-427 - Synaxarium Ecclesiae Constantinopolitanae, stil. 404, 766 - Μακαρίων Γ', Αρχιεπισκόπου Κύπρου: Κύπρος η Αγία Νήσος, Αθήνα 1968, σελ. 1.*